

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Педагогічний інститут

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол №4 від 03.04.16 р.
Голова Приймальної комісії
В.О.Огнев'юк

ПРОГРАМА
Фахового випробування з педагогіки та психології

Галузь знань: 01 Освіта
Спеціальність: 013 Початкова освіта
ОКР: «Спеціаліст» Друга вища освіта

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-
методичної та навчальної
роботи

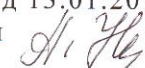
 О.Б. Жильцов

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри початкової
освіти та методи гуманітарних
дисциплін

Протокол від 13.01.2016 р. №6
Зав.кафедри **С.М. Мартиненко**

на засіданні кафедри педагогіки та
психології

Протокол від 13.01.2016 р. №6
Зав.кафедри **Г.І. Іванюк**

Київ-2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Отримання освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» зі спеціальності «Початкова освіта» зумовлюється необхідністю визначення рівня підготовки з таких нормативних дисциплін, як: «Педагогіка», «Психологія», «Вступ до спеціальності». У процесі фахового випробування вступники мають продемонструвати рівень професійної компетентності з нормативних дисциплін професійно-практичної підготовки відповідної галузі знань і напряму підготовки.

Дисципліни: педагогіка та психологія, вступ до спеціальності

Форма проведення – усний екзамен.

Кількість варіантів білетів – 25.

Кількість питань у білеті – 3.

Оцінювання: за 100 бальною шкалою.

Критерії оцінювання: відповідь правильна – 2 бали;

відповідь неправильна – 0 балів.

Кількість балів (max – 100)	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії
90 – 100	«Відмінно»	A	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач
82 – 89	«Дуже добре»	B	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач
75 – 81	«Добре»	C	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач
69 – 74	«Задовільно»	D	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язування практичних задач
60 – 68		E	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень під час розв'язування практичних задач
1 – 59	«Незадовільно»	FX	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень

ПЕДАГОГІКА

Методологічні основи педагогіки. Педагогіка як наука

Педагогіка як наука, стадії становлення і розвитку. Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки. Джерела розвитку педагогіки. Педагогіка в системі наук; взаємозв'язок педагогіки з іншими науками. Система педагогічних наук. Методологія педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень та їх характеристика.

Основні поняття: педагогіка, навчання, освіта, виховання, розвиток, предмет педагогіки, завдання педагогіки, система педагогічних наук, національне виховання, методологія педагогіки, методи науково-педагогічних досліджень.

ДИДАКТИКА

Дидактика як теорія навчання та освіти

Сутність процесу навчання

Поняття про дидактику як галузь педагогічних знань. Предмет, завдання і категорії дидактики. Процес навчання: сутність, функції, структура, характеристика основних структурних компонентів (цільовий, стимулювально-мотиваційний, змістовий, операційно-діяльнісний, контрольно-регулювальний, оцінно-результативний, кінцевий результат процесу навчання). Основні етапи оволодіння знаннями (цикл навчально-пізнавальних дій): сприймання, усвідомлення, осмислення, запам'ятовування, закріплення, застосування знань і умінь в практичній діяльності.

Основні поняття: дидактика, предмет дидактики, завдання дидактики, категорії дидактики, процес навчання, викладання, учіння, наукова теорія пізнання, рушійні сили навчального процесу, функції навчання, структурні компоненти процесу навчання, основні етапи оволодіння знаннями.

Закономірності та принципи процесу навчання

Закономірності процесу навчання, їх сутність та характерологічні особливості. Поняття принципу і правила навчання. Характеристика основних принципів навчання: принцип спрямованості навчання на вирішення завдань освіти, розвитку й виховання, принцип науковості, систематичності і послідовності, доступності, свідомості й активності, наочності, міцності знань, умінь і навичок, індивідуального підходу до учнів та інші. Система правил реалізації принципів навчання.

Основні поняття: закономірності навчання, об'єктивні закономірності, суб'єктивні закономірності, загальні закономірності, конкретні закономірності, принципи навчання (дидактичні принципи), правила.

Зміст освіти в сучасній школі

Сутність і завдання змісту освіти. Фактори формування змісту освіти. Пріоритетні напрями державної політики у сфері освіти. Критерії відбору змісту освіти. Нормативні документи змісту освіти: галузеві стандарти,

навчальний план, навчальна програма, підручник, посібник. Профільне навчання в старшій школі.

Основні поняття: зміст освіти, знання, уміння, навички, Державний стандарт загальної середньої освіти, навчальний план, державний компонент, шкільний компонент, навчальна програма, підручник, навчальний посібник, навчальний предмет.

Методи і засоби навчання

Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Класифікація методів навчання: методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів, методи контролю і самоконтролю у навчанні. Характеристика основних груп методів. Умови оптимального вибору методів і засобів навчання: врахування навчально-виховної мети, завдань, змісту навчального матеріалу, рівня підготовленості учнів, сформованості навчальних умінь і навичок, віку учнів, рівня підготовки вчителя тощо.

Основні поняття: методи навчання, прийоми навчання, засоби навчання, класифікація методів навчання.

Форми організації навчання

Форми організації навчання, їх становлення. Класно-урочна форма навчання в її історичному розвитку. Вимоги до сучасного уроку. Типи уроків, їх структура. Підготовка вчителя до уроку. Педагогічний аналіз уроку. Сучасні форми навчання. Позаурочні форми навчання.

Основні поняття: форма організації навчання, класно-урочна система навчання, урок, типи уроків, структура уроків, нестандартні уроки, позаурочна діяльність.

Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів

Поняття про оцінювання навчальних досягнень учнів. Педагогічні вимоги до перевірки навчальних досягнень учнів. Види, форми та методи контролю знань, умінь, навичок та способів діяльності учнів. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Основні поняття: контроль, перевірка, оцінка, бал, види контролю, форми контролю, методи контролю, критерії оцінювання.

ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Процес виховання

Сутність процесу виховання, його специфіка, компоненти, рушійні сили, мотиви. Мета і завдання виховання. Основні закономірності і принципи виховання. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання і перевиховання, їх сутність. Результати процесу виховання. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Основні поняття: виховання, процес виховання, об'єктивні чинники, суб'єктивні чинники, мета виховання, завдання виховання, закономірності виховання, принципи виховання, управління процесом виховання, самовиховання, перевиховання, результати виховання, діагностика вихованості.

Зміст виховання

Поняття змісту виховання в сучасній школі. Основні напрями змісту виховання: розумове, моральне, патріотичне, правове, трудове, економічне, естетичне, екологічне, фізичне. Визначення їх сутності та завдань.

Основні поняття: зміст виховання, завдання виховання, розумове виховання, моральне виховання, патріотичне виховання, статеве виховання, екологічне виховання, трудове виховання, економічне виховання, професійна орієнтація, художньо-естетичне виховання, фізичне виховання.

Загальні методи та форми виховання

Поняття методу, прийому і засобу виховання. Класифікація методів виховання та характеристика основних груп: методи формування свідомості особистості, методи організації діяльності і формування досвіду поведінки, методи стимулювання діяльності і поведінки учнів, методи контролю та аналізу ефективності виховання. Педагогічні умови використання методів виховання. Система позакласної та позашкільної роботи: форми організації, методика організації та реалізації виховних справ. Інтерактивні технології виховання.

Основні поняття: методи виховання, прийоми виховання, засоби виховання, позакласна та позашкільна робота, форми організації позакласної та позашкільної роботи, виховні справи, інтерактивні технології виховання.

Виховна робота класного керівника

Роль класного керівника в реалізації сучасних завдань загальної середньої освіти. Функції класного керівника. Вимоги до особистісних і професійно-педагогічних якостей класного керівника. Організація діяльності класного керівника. Планування та облік виховної роботи класного керівника.

Основні поняття: класний керівник, функції, професійні якості, планування, облік, діяльність.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іванюк Г.І., Мартиненко С.М. Педагогіка. Модуль «Основи педагогіки», «Теорія виховання» : навчальний посібник / Г.І. Іванюк, С.М. Мартиненко. – К. : КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2006. – 64 с.
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).

3. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко – К.: Знання-Прес, 2004. – 445с.
4. Мартиненко С.М. Загальна педагогіка: Навч. посіб. / С.М. Мартиненко, Л.Л. Хоружа К.: МАУП, 2002. – 176 с.
5. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. / Н.Є. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка: навчальний посібник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене / М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2006. – 560 с. (Альма-матер).
7. Ягупов В.П. Педагогіка: Навчальний посібник / В.П. Ягупов. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Психіка як предмет пізнання

Психологія як наука про закономірності розвитку та функціонування психіки. Предмет загальної та вікової психології. Історія розвитку. Основні тенденції розвитку сучасної загальної та вікової психології.

Поняття про психіку. Основні форми прояву психіки. Функції психіки. Виникнення та розвиток психіки. Рефлекторна природа психіки. Психіка та свідомість. Історичний розвиток людської свідомості. Структура свідомості. Поняття про несвідоме. Свідоме та несвідоме в психічній діяльності людини.

Психологія в системі наук

Місце сучасної психології в системі наук. Структура сучасної психології. Характеристика основних галузей психологічних знань. Загальна та вікова психологія. Зв'язок психології з іншими науками: з природничими науками, з технічними науками, з соціальними науками. Взаємозв'язок загальної та вікової психології з педагогікою. Значення психологічних знань в практичній діяльності вчителя початкових класів.

Принципи психології. Загальне поняття про методи психологічних досліджень. Головні вимоги до методів психології. Класифікація методів психології. Характеристика основних методів: спостереження та експеримент. Характеристика допоміжних методів: тест, бесіда, анкетування, аналіз продуктів діяльності.

Увага

Поняття про увагу як особливу форму психічної активності. Фізіологічні основи уваги. Види і форми уваги. Структура (властивості) уваги. Індивідуальні відмінності уваги. Неуважність та її причини. Шляхи керування увагою учнів.

Відчуття та сприймання

Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття та сприймання. Рефлекторна природа відчуттів та сприймань. Загальні

властивості та закономірності відчуттів. Характерні особливості сприймань. Класифікація відчуттів та сприймань. Основні види відчуттів: екстероцептивні, інтероцептивні, пропріоцептивні відчуття. Основні види сприймання за модальністю. Сприймання простору. Сприймання руху. Сприймання часу. Сприймання як дія. Спостереження і спостережливість. Відчуття та сприймання в професійній діяльності вчителя.

Пам'ять

Поняття про пам'ять. Теорії механізмів пам'яті. Види пам'яті. Запам'ятовування і його види. Умови ефективності запам'ятовування. Відтворення і його види. Уявлення пам'яті, їх особливості. Забування і збереження. Боротьба із забуванням. Індивідуальні особливості в процесах пам'яті. Типи пам'яті. Пам'ять у професійній діяльності вчителя.

Мислення та уява

Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Психологічна характеристика мислення як процесу вирішення задач. Поняття проблемної ситуації. Процес розуміння. Розумові дії та мислительні операції. Форми мислення. Види мислення. Процес засвоєння понять. Індивідуальні відмінності мислення, їх діагностика та розвиток.

Поняття про уяву, та її фізіологічні основи. Процес утворення образів уяви. Види уяви та її індивідуальні особливості. Уява і особистість. Роль уяви в ігровій діяльності дитини і творчій діяльності дорослого.

Емоційно-вольові процеси

Поняття про емоції та почуття, їх роль у практичній та пізнавальній діяльності. Фізіологічні основи емоцій та почуттів. Теорії емоцій та почуттів у психології. Основні форми переживання почуттів. Основні емоціональні стани та їх зовнішній вираз. Вищі почуття та їх види. Розвиток емоційної сфери дитини.

Поняття про волю. Основні види вольових дій людини. Структура вольового акту: простий вольовий акт; складний вольовий акт. Загальна характеристика вольових станів. Психологічна характеристика стану мобілізаційної готовності. Психологічна характеристика стану зосередженості. Загальна характеристика розвитку вольової регуляції поведінки. Вікові особливості формування здатності до вольових дій. Розвиток волі в онтогенезі. Вольові якості особистості. Критерії волі. Виховання та самовиховання волі.

Особистість

Поняття про особистість у психології. Співвідношення понять “людина”, “індивід”, “особистість” та “індивідуальність”. Психологічні теорії особистості. Культурно-історична теорія Л.С.Виготського. Русійні сили розвитку особистості. Становлення особистості в процесі соціалізації. Роль активності у розвитку особистості.

Структура особистості. Спрямованість особистості як система стійких мотивів поведінки і діяльності. Інтереси, переконання і світогляд особистості. Самосвідомість особистості, особливості її розвитку. Я-концепція та образ Я. Самооцінка та рівень домагань особистості. Самоповага особистості. Психологічний захист особистості. Установки особистості. Критерії сформованості особистості.

Діяльність та спілкування

Активність і діяльність. Потреби як джерело активності. Структура діяльності. Освоєння діяльності. Знання, вміння, навички та звички. Основні види діяльності.

Поняття про спілкування та його види. Спілкування як обмін інформацією. Невербальна і вербальна комунікації. Мовлення як процес спілкування за допомогою мови, його фізіологічні механізми і розвиток у дітей. Мовлення вчителя, вихователя. Спілкування як міжособова взаємодія. Основні засоби впливу в процесі спілкування. Спілкування як розуміння людьми один одного. Психологічні механізми сприймання людиною людини. Зворотній зв'язок у спілкуванні.

Міжособові стосунки в групах

Поняття про групи. Групи та їх класифікація. Колектив як вища форма розвитку групи. Диференціація в групах і колективах. Інтеграція в групах і колективах. Формування колективу і колективізму.

Психологія індивідуальності

Поняття про темперамент і його фізіологічні основи. Основні психічні властивості, які характеризують темперамент. Типи темпераментів та їх психологічна характеристика. Роль темпераменту в трудовій та навчальній діяльності.

Поняття про характер та його структуру. Природні та соціальні передумови характеру. Структура характеру. Акцентуація рис характеру. Формування характеру. Характер та індивідуальність людини. Характер і професійна діяльність вихователя.

Поняття про здібності та їх структуру. Загальні та спеціальні здібності. Кількісна і якісна характеристика здібностей. Природні передумови здібностей. Формування здібностей. Рівні розвитку здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей, їх діагностика. Зв'язок темпераменту, характеру і здібностей.

Закономірності та динаміка психічного розвитку та формування особистості в онтогенезі

Поняття про психічний розвиток. Розвиток індивіда та формування особистості. Рушійні сили психічного розвитку.

Фактори психічного розвитку. Роль біологічних та соціальних факторів у психічному розвитку особистості.

Загальні закономірності психічного розвитку (нерівномірність, інтеграція і диференціація психіки, пластичність). Поняття про сензитивні та латентні періоди, про затримки психічного розвитку. Діалектичний взаємозв'язок навчання та розвитку. Культурно-історична теорія розвитку вищих психічних функцій Л.С. Виготського.

Критерії вікової періодизації розвитку особистості

Вікова періодизація розвитку особистості та її психологічні критерії. Підходи до вікової періодизації психічного розвитку (за Г.С. Костюком, Д.І. Фельдштейном, Е. Еріксоном). Рівні та стадії морального розвитку дитини (за Л. Кольбергом). Вікова періодизація Л.С. Виготського, Д.Б. Ельконіна. Соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, психічні новоутворення. Кризові явища у психічному розвитку.

Психологічні особливості розвитку дитини у ранньому віці

Психологія пренатального розвитку.

Вік немовляти. Характеристика фази новонародженості. Рефлекси та їх значення в житті людини. Взаємозв'язок фізичного та психічного розвитку немовляти. Розвиток емоційної сфери у немовлят. Комплекс пожвавлення. Безпосереднє емоційне спілкування як провідна діяльність немовляти. Характеристика психічних новоутворень періоду немовляти.

Психічний розвиток у ранньому дитинстві. Соціальна ситуація розвитку в ранньому дитинстві. Предметно-маніпуляційна діяльність та її значення для психічного розвитку дитини. Новоутворення в ранньому дитинстві. Розвиток мовлення. Розумовий розвиток дитини у ранньому віці. Передумови формування особистості у ранньому дитинстві. Криза 3-х років.

Психічний розвиток та формування особистості у дошкільному віці

Особливості фізичного та психічного розвитку дошкільника.

Гра як провідна діяльність в дошкільному дитинстві. Рольова гра як особлива форма взаємодії дитини зі світом дорослих. Роль гри в психічному розвитку.

Характеристика новоутворень у дошкільному дитинстві (супідрядність мотивів, децентрація мислення, потреба у значимій та соціально оцінюваній діяльності, потреба у соціальній відповідності, первинні етичні інстанції і моральні почуття). Значення дошкільного віку у формуванні особистості дитини.

Психічний розвиток та формування особистості молодших школярів

Анатомо-фізіологічні особливості молодших школярів. Психологічна готовність дитини до школи (соціально-психологічна, інтелектуальна, мотиваційно-вольова готовність). Особливості соціальної ситуації розвитку у молодшому шкільному віці.

Психічна перебудова пов'язана зі вступом дитини до школи, роль вчителя у цьому процесі. Навчальна діяльність як провідна у молодшому

шкільному віці, її особливості. Динаміка та шляхи і засоби формування у молодших школярів інтересу до навчання.

Розвиток пізнавальних процесів, їх особливості. Формування особистості молодшого школяра. Молодший школяр як суб'єкт учіннєвої діяльності (Г.А.Цукерман). Мотивація учіння. Учіння і розвиток самостійності.

Особливості психічного розвитку особистості у підлітковому та юнацькому віці

Підлітковий вік як перехідний від дитинства до дорослості. Анатомо-фізіологічна перебудова організму підлітка, її відображення в психологічних особливостях цього віку. Характеристика основних теорій розвитку підлітка.

Формування особистості в підлітковому віці. Розвиток самосвідомості підлітка. Основні суперечності підліткового віку. Проблема кризи розвитку. Почуття дорослості як центральне психічне новоутворення підліткового віку. Критичне ставлення до дорослих. Спілкування з ровесниками у процесі суспільно-корисної діяльності як провідна діяльність у підлітковому віці. Ставлення до учіннєвої діяльності. Трудова діяльність, її значення для формування особистості підлітка.

Формування особистості у юнацькому віці. Особливості самосвідомості та самооцінки юнаків та дівчат. Дружба і любов у юнацькому віці. Розвиток емоційно-вольової сфери.

Особливості розвитку пізнавальних процесів та мотивів учіння в юнацькому віці. Характеристика провідної діяльності у юнацькому віці. Психологічні особливості формування професійних інтересів, нахилів та здібностей юнаків та дівчат.

Особливості психічного розвитку дорослої людини

Психологічні теорії розвитку особистості в дорослому віці. Загальна характеристика дорослості. Рання дорослість. Зрілий дорослий вік.

Психосоціальний розвиток у дорослому віці. Особистість, сім'я та робота: контекст розвитку дорослої людини. Етапи професійного становлення та розвиток особистості. Робота та стиль життя. Сім'я, батьківство та розвиток особистості.

Особистість і старіння. Психосоціальний розвиток у літньому віці. Особливості інтелектуального та когнітивного розвитку людей літнього віку. Психологічні проблеми старості. Особистісні та соціальні проблеми літніх людей. Допомога людям літнього віку. Кризові явища у психічному розвитку особистості.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Максименко С.Д. Загальна психологія. Видання 3-є, переробл. та доповн. – К.: Центр учбової літератури, 2008.

2. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: Навчальне видання. – К.: Каравела, 2011.
3. Психологія / За ред. Г.С.Костюка. – К.: Рад.школа, 1968.
4. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Загальна психологія. – К.: Центр учбової літератури, 2012.

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Основні компоненти професійно-педагогічної діяльності сучасного вчителя: мета, завдання, об'єкт, суб'єкт, результат. Види професійної педагогічної діяльності: викладання, розвиток, формування, соціалізація, виховання, керівництво колективом класу, позашкільна, методична, науково-дослідна, організаторська, управлінська робота, професійне самовдосконалення та самореалізація.

Особливості педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності. Основні функції педагогічної професії. Творчий характер педагогічної діяльності. Сучасні вимоги до педагогічної діяльності.

Професійна компетентність педагога. Основні групи професійних компетентностей вчителя, їх характеристика. Професійне самовдосконалення, самоосвіта, самовиховання як складові професійного розвитку. Основні етапи та прийоми самовдосконалення педагога. Професійне зростання педагога в системі неперервної освіти.

Місія і візія загальноосвітніх навчальних закладів. Характеристика основних типів загальноосвітніх навчальних закладів. Пріоритетні завдання сучасного загальноосвітнього навчального закладу.

Школа першого ступеня в системі загальної середньої освіти. Типологія ЗНЗ (НВК, НВО, ШДС, СШ, СЗШ, гімназія, ліцей).

Основні функції вчителя, вихователя групи подовженого дня. Моделювання навчально-виховного процесу в школі. Особистісно орієнтована, розвивальна модель організації навчально-виховного процесу.

Дитина молодшого шкільного віку, її основні анатомо-фізіологічні, психічні характеристики. Особливості виховання, навчання, розвитку та формування молодшого школяра.

Педагогічна культура як складова загальнолюдської культури. Соціальна значущість педагогічної культури. Гуманістичний тип педагогічної культури, її цінності.

Основні складові педагогічної культури: гуманістична позиція, особистісні якості, професійні знання, професійні вміння, педагогічне мислення, творчий характер педагогічної діяльності, саморегуляція особистості. Рівні педагогічної культури (високий, середній, низький), їх характеристика.

Педагогічна етика вчителя. Сутність педагогічного такту та його основні ознаки. Основні стилі педагогічної діяльності вчителя, їх характеристика. Імідж сучасного педагога, його внутрішні та зовнішні складові. Вимоги до професійної діяльності вчителя. Педагогічна техніка вчителя.

Педагогічне спілкування як вид професійної діяльності вчителя початкової школи. Функції педагогічного спілкування. Структура педагогічного спілкування. Стили педагогічного спілкування.

Основні складові діалогічного спілкування. Особливості спілкування вчителя з учнями. Педагогічна взаємодія вчителя з батьками учнів.

Толерантність і взаємоповага у спілкуванні з колегами. Культура спілкування і мовлення вчителя. Етична компетентність учителя.

Список літератури:

1. Бібік Н.М., Вашуленко М.С., Мартиненко В.О. Формування предметних компетентностей в учнів початкової школи : монографія. – К. : Педагогічна думка, 2014. – 346 с.
2. Волинець К. І. Вступ до спеціальності: початкова освіта. Модуль 2 : навч. посіб. / К. І. Волинець, О. М. Ващенко, Т. В. Кравченко. – Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. – 148 с.
3. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник/ А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К. :Знання-Прес, 2003. – 418 с.
4. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної майстерності (Вступ до спеціальності); Навчальний посібник / Д. С. Мазоха. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 168 с.
5. Мартиненко С. М, Хоружа Л. Л. Загальна педагогіка : навчальний посібник / С. М. Мартиненко, Л. Л. Хоружа. – К. : МАУП, 2002. – 176 с.
6. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривоностаїн. заред. І.А. Зязюна. - 2-ге вид., доп. і переробл. – К.: Вища школа, 2004. – 422 с.
7. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.
8. Савченко О. Я. Уміння вчитися – ключова компетентність молодшого школяра : посібник / О. Я. Савченко. – К. : Педагогічна думка, 2014. – 176 с.
9. Сухомлинський В.О. Сто порад учителям / В.О. Сухомлинський. – К.: Радянська школа, 1988. – 304 с.
10. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії : Навч. посіб. для студентів вищих пед. закладів освіти / М. М. Фіцула. – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2003. – 136 с.